

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені Івана Боберського

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

RENAV

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

МЕТОДИ ОБСТЕЖЕННЯ
У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

дисципліни

другого (магістерського) рівня вищої освіти

ступінь вищої освіти - Магістр

галузь знань 22 Охорона здоров'я

спеціальності 227 Фізична терапія та ерготерапія

спеціалізація: - 227.1 Фізична терапія та 227.2 Ерготерапія

Львів 2019

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

РЕНАВ

Навчальна програма з дисципліни «*Методи обстеження у фізичній терапії*»
для студентів спеціалізації **фізична терапія, ерготерапія** за спеціальністю 227
фізична терапія, ерготерапія

X с. (денна форма навчання), X-XI-с. (заочна форма навчання)

Розробник: доцент, к.фіз.вих. Бас О.А.

Навчальна програма ЗАТВЕРДЖЕНА на засіданні кафедри фізичної терапії
та ерготерапії

Протокол від « 2 » вересня 2019 року № 2

Завідувач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

_____ (Коритко З.І.)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету фізичної
терапії та ерготерапії

Протокол від. “ _____ ” _____ 20__ року № _____

Голова _____ (Данилевич М.В.)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету ПП і ЗО

Протокол від. “ _____ ” _____ 20__ року № _____

Голова _____ (Сидорко О.Ю.)

**Оновлена редакція з врахуванням рекомендацій партнерів РЕНАВ.
ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії**

Протокол від 18 листопада 2019 року № 7

Завідувач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

(Коритко З.І.)

Розроблено: доцент, к.фіз.вих. Бас О.А.

ЛДУФК в рамках проекту РЕНАВ.

Дані матеріали є надбанням проекту РЕНАВ.

© 2019 фізична терапія . РЕНАВ. Усі права захищено.

При використанні матеріалів посилання на автора
та першоджерело є обов'язкове.

© 2019, ЛДУФК

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

РЕНАВ

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методи обстеження у фізичній терапії» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки *магістр* спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Дисципліна спрямована на формування загальних та професійних компетенцій, визначених навчальною та професійною програмою, зокрема, здатність аналізувати медичні, соціальні та особисті проблеми на основі біопсихосоціальної моделі інвалідності (БМД); розуміння складних патологічних процесів і порушень, які можна виправити фізичною терапією

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методи обстеження та оціночні клінічні інструменти які використовуються фізичними терапевтами у практичній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна тісно пов'язана із іншими науками медико-біологічного циклу: анатомією, фізіологією, патологічною анатомією, патологічною фізіологією, пропедевтикою та семіотикою внутрішніх захворювань, фізіотерапією, а також з теорією та методикою фізичного виховання, біомеханікою тощо. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Реабілітаційний діагноз в клінічній практиці фізичного терапевта. медицина. Методи оперативного і поточного контролю за станом пацієнта. Загальні та спеціальні методи дослідження опорно рухового апарату.

2. Загальні та спеціальні методи дослідження дихальної, серцево-судинної та нервової систем.

3. Загальні та спеціальні методи дослідження в практиці фізичного терапевта залежно від нозологічної приналежності пацієнта.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Методи обстеження у фізичній терапії» є:

формування загальних та професійних компетенцій, у тому числі здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/клієнта, ознайомити студентів з методами досліджень різних систем організму людини (серцево-судинної, нервової, нервово-м'язової, дихальної тощо), які використовуються у практиці фізичного терапевта, з різноманітними методами дослідження його функціонального стану та основними принципами організації і проведення занять з фізичної терапії.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Методи обстеження у фізичній терапії» є:

- Засвоїти основні поняття предмету.
- Навчитись формувати реабілітаційний діагноз
- Освоїти методи оперативного та поточного контролю за станом

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

REHAB

пацієнта

- Вивчити методику проведення досліджень основних систем організму.
- Вивчити особливості інтерпретації основних показників та результатів обстежень.
- Навчитися проводити функціональні проби, тести для дослідження опорно-рухового апарату
- Навчитися проводити функціональні проби, тести для дослідження дихальної, серцево-судинної та нервової систем.
- Навчитися проводити тестування показників та застосовувати клінічні інструменти в практику фізичного терапевта залежно від нозологічної приналежності пацієнта.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- що тає реабілітаційний діагноз, та як його формувати
- Загальні та спеціальні методи дослідження у фізичній терапії.
- Основні методи дослідження опорно рухового апарату, серцево-судинної, дихальної, нервової систем.
- Спеціальні методи дослідження залежно від нозологічної приналежності пацієнта.

вміти:

- Провести загальне обстеження хворого за допомогою основних методів дослідження, що включають збір анамнезу, огляд, пальпація.
- Провести загальне та спеціальне обстеження для оцінки стану опорно рухового апарату
- Провести загальне та спеціальне обстеження для оцінки стану дихальної системи,
- Провести загальне та спеціальне обстеження для оцінки стану серцево-судинної системи,
- Провести загальне та спеціальне обстеження для оцінки стану нервової системи,
- Оперативно підібрати функціональні тести та клінічні інструменти залежно від нозологічної приналежності пацієнта.

Програмний матеріал вивчається у формі лекцій, на практичних заняттях та самостійної роботи.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 години / 4 кредити ECTS.

2. Перелік компетентностей, що формуються під час вивчення дисципліни відповідно до освітньо-професійна програма «Фізична терапія та ерготерапія» для слухачівв другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 227 Фізична терапія.

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Фізичний терапевт здатний вирішувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, пов'язані з порушеннями функції органів та систем, провадити наукову та навчальну діяльність із застосуванням положень, теорій і методів медико-біологічних, педагогічних, соціальних наук та фізичної терапії в умовах комплексності та невизначеності.
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none">1. Здатність до аналізу медичних, соціальних та особистісних проблем на основі біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності (МКФ).2. Здатність виявляти, формулювати і вирішувати проблеми пацієнта/клієнта, застосовуючи у практичній діяльності базові знання, клінічне та рефлексивне мислення.3. Здатність оцінювати, критично обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у практичній діяльності.6. Здатність працювати автономно, проявляти наполегливість та відповідальність щодо поставлених завдань і обов'язків.7. Здатність ефективно працювати у складі мультидисциплінарної команди.8. Здатність до ефективного письмового та усного професійного міжособистісного спілкування з клієнтами, членами мультидисциплінарної команди, фахівцями охорони здоров'я, соціальної та освітньої галузей.9. Здатність адаптуватися та знаходити оптимальне рішення у нових ситуаціях, співпрацюючи з пацієнтом/клієнтом і членами мультидисциплінарної команди.10. Здатність керувати, мотивувати людей рухатися до спільної мети, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.12. Здатність діяти згідно професійного Етичного Кодексу фізичного терапевта або ерготерапевта та цінувати індивідуальні та культурні відмінності між пацієнтами/клієнтами, членами мультидисциплінарної команди.

<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>Фахові компетентності спеціальності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність розуміти складні патологічні процеси та порушення, які піддаються корекції заходами фізичної терапії. 2. Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/клієнта, перебіг захворювання, принципи та характер лікування. 3. Здатність аналізувати, вибирати і трактувати отриману від колег інформацію. 4. Здатність обстежувати та визначати функціональний стан, рівень фізичного розвитку, рухові та інші порушення осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією. 5. Здатність допомагати пацієнту/клієнту зрозуміти, сформулювати та реалізувати власні потреби. 6. Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуальної програми реабілітації, які стосуються фізичної терапії. 7. Здатність визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження, контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта. 8. Здатність контролювати стан пацієнта/клієнта зі складними та мультисистемними порушеннями відповідними засобами й методами. 9. Здатність до ведення фахової документації.
--	---

Програмні результати навчання	
<p>Знання та розуміння</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Демонструвати знання біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності та уміння аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта. 2. Демонструвати вміння аналізувати, вибирати і трактувати отриману від колег інформацію. 3. Демонструвати здатність знаходити, вибирати, оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та

	<p>адміністративній діяльності.</p> <p>4. Демонструвати уміння визначати функціональний стан осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією.</p> <p>5. Проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі.</p>
Застосування знань та умінь	<p>6. Демонструвати уміння визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини.</p> <p>7. Демонструвати уміння виконувати обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій.</p> <p>8. Демонструвати уміння спілкування з пацієнтом/клієнтом, проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та очікуваних результатів фізичної терапії.</p> <p>9. Демонструвати уміння прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій та мультисистемній патології.</p> <p>10. Демонструвати уміння здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програм фізичної терапії</p> <p>11. Демонструвати уміння коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів.</p> <p>12. Демонструвати уміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.</p>
Формування суджень	<p>13. Демонструвати професійний розвиток та планувати його.</p> <p>14. Демонструвати уміння здійснювати науково дослідну діяльність.</p> <p>15. Дотримуватись основних юридичних та етичних вимог, провадити діяльність зі згоди пацієнта/клієнта.</p>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

*Реабілітаційний діагноз в клінічній практиці фізичного терапевта.
Методи оперативного і поточного контролю за станом пацієнта.
Загальні та спеціальні методи дослідження опорно рухового апарату.*

Тема та короткий зміст лекцій.

Тема 1. Реабілітаційний діагноз в клінічній практиці фізичного терапевта. 2 год.

Складові клінічної діяльності фізичного реабілітолога: обстеження, оцінка, постановка реабілітаційного діагнозу, прогноз і безпосередньо реабілітаційне втручання. Проблема постановки реабілітаційного діагнозу на основі міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я.

Тема 2. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами з порушеннями опорно-рухового апарату. 2 год.

Загальні методи дослідження опорно-рухового апарату. Доцільність застосування функціональних проб та тестів при обстеженні пацієнта. Розрахунок індексів та розрахункових показників для оцінки стану опорно-рухового апарату.

Теми та короткий зміст практичних занять

Тема 1. Загальноживані методи оперативної та поточної оцінки фізичним терапевтом стану пацієнта. 2 год.

Особливості проведення загальних методів дослідження (анамнез, огляд, пальпація). Відбір тестів та методів обстеження для оперативного і поточного контролю за станом пацієнта, практичне їх застосування. Практичне освоєння роботи з МКФ.

Тема 2. Методи оцінки якості життя пацієнтів та порушення життєдіяльності 2 год.

Практичне засвоєння особливостей контролю за конгнітивними та психологічними функціями. Ознайомлення та практичне апробування клінічних інструментів, функціональних шкал та тестів для оцінки порушення повсякденної життєдіяльності, соціальних порушень та оцінки якості життя.

Тема 3. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами при дистрофічних ураженнях хребта. 2 год.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

REHAB

Практичне засвоєння особливостей підготовки, проведення та інтерпретації результатів функціональних тестів і шкал для оцінки стану хребта. Проведення огляду та антропометричних вимірів, обстежень, функціональних проб, розрахунок індексів та розрахункових показників при болю та порушеннях в хребті.

Тема 4. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами при травмах та захворюваннях верхніх кінцівок. 2 год.

Практичне засвоєння особливостей підготовки, проведення та інтерпретації результатів функціональних тестів і шкал для оцінки стану верхніх кінцівок. Проведення огляду та антропометричних вимірів, обстежень, функціональних проб, розрахунок індексів та розрахункових показників при болю, захворюваннях та порушеннях в верхніх кінцівках .

Тема 5. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами при травмах та захворюваннях нижніх кінцівок. 2 год.

Практичне засвоєння особливостей підготовки, проведення та інтерпретації результатів функціональних тестів і шкал для оцінки стану нижніх кінцівок. Проведення огляду та антропометричних вимірів, обстежень, функціональних проб, розрахунок індексів та розрахункових показників при болю, захворюваннях та порушеннях в нижніх кінцівках.

Тема 6. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами ревматологічного профілю 2 год.

Практичне засвоєння особливостей підготовки, проведення та інтерпретації результатів функціональних тестів і шкал для оцінки стану пацієнта ревматологічного профілю. Проведення огляду та антропометричних вимірів, обстежень, функціональних проб при болю та порушеннях у пацієнтів ревматологічного профілю .

Теми та зміст самостійної роботи:

1. Додаткові методи обстеження та клінічні інструменти оцінки ОРА - **10 год.**
2. Додаткові методи обстеження та клінічні інструменти діагностики болю **10 год.**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Загальні та спеціальні методи дослідження дихальної, серцево-судинної та нервової систем.

Теми та короткий зміст лекцій:

Тема 3. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами з порушеннями ДС та ССС 2 год.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

REHAB

Загальноприйняті методи контролю показників серцево-судинної та дихальної систем. Сучасні діагностичні тести та шкали для контролю за станом пацієнта та впливом фізичних навантажень на організм.

Тема 4. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами неврологічного профілю 2 год.

Неврологічне тестування. Шкали та функціональні тести для оцінки неврологічного статусу пацієнта, динаміки відновлення функцій та фізичних якостей.

Теми та короткий зміст практичних занять

Тема 7. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами з порушеннями діяльності дихальної системи 2 год.

Методика оцінки резервних можливостей та дихальної систем (проби Руф'є і Руф'є-Діксона, ортостатична проба, визначення показника якості реакції, проби Штанге і Генчі, 6 ти хвилинний тест). Методика проведення основних тестів для оцінки фізичної працездатності.

Тема 8. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами з порушеннями діяльності серцево-судинної системи. 2 год.

Клінічні інструменти для визначення функціонального стану серцево-судинної системи. Методи контролю в процесі заняття. Функціональні проби та тести. Клінічні інструменти для оцінки та моніторингу за станом пацієнта.

Тема 9-10. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами з мозковим інсультом. 4 год.

Клінічні інструменти що визначають амплітуди руху, сили, спастичності м'язів, фізичних якостей, стереотипу ходьби, рівня функціональних можливостей та відновлення кінцівок після інсульту .

Тема 11. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами з черепно-мозковою травмою. 2 год.

Клінічні інструменти що визначають когнітивні порушення, амплітуду руху, силу, спастичність м'язів, фізичні якості, стереотип ходьби, рівень функціональних можливостей та відновлення кінцівок після ЧМТ (моторний контроль вертикалізації, модифікована шкала спастичності Ашфорта, 6-хвилинний тест, тест чотириквдратного кроку, Шкала визначення когнітивних рівнів Ранчо, шкалою Глазгло тощо).

Тема 12. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами з спинно-мозковою травмою. 2 год.

Клінічні інструменти що визначають амплітуду руху, силу, спастичність м'язів, фізичні якості, стереотип ходьби/рівень та вміння володіння візком, рівень функціональних можливостей та відновлення кінцівок після з спинно-мозкової травми. Тестування рефлексів.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

РЕНАВ

Тема та зміст самостійної роботи:

1. Додаткові методи обстеження та клінічні інструменти оцінки ССС та ДС. 10 год.
2. Додаткові методи обстеження та клінічні інструменти оцінки стану пацієнта неврологічного профілю 10 год.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

Загальні та спеціальні методи дослідження в практиці фізичного терапевта залежно від нозологічної приналежності пацієнта.

Тема та короткий зміст лекцій:

Тема 5. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами різної нозологічної приналежності. 2 год.

Реабілітаційне обстеження дітей та дорослих. Особливості підбору діагностичних тестів для визначення функціонального стану та якості життя пацієнтів літнього віку. Обстеження пацієнтів з онкодіагнозом до, в процесі та після лікування.

Тема та короткий зміст практичних занять

Тема 13. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами педіатричного профілю 2 год.

Практичне засвоєння особливостей підготовки, проведення та інтерпретації результатів функціональних тестів і шкал для оцінки стану *дитини*. Проведення огляду та антропометричних вимірів, обстежень, функціональних проб для дітей при різних захворюваннях чи травмах.

Тема 14. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами онкологічного профілю 2 год.

Практичне засвоєння особливостей підготовки, проведення та інтерпретації результатів функціональних тестів і шкал для оцінки стану *онкохворих*. Проведення огляду та антропометричних вимірів, обстежень, функціональних шкал для оцінки функціонального і психоемоційного станів та якості життя.

Тема 15. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами геронтологічного та геріатричного профілю 2 год.

Практичне засвоєння особливостей підготовки, проведення та інтерпретації результатів функціональних тестів і шкал для оцінки стану *осіб літнього віку*. Проведення огляду та антропометричних вимірів, обстежень, функціональних проб для дітей при різних захворюваннях чи травмах.

Тема та зміст самостійної роботи:

1. Додаткові методи обстеження та клінічні інструменти в геронтології та геріатрії - 10 год.
2. Додаткові методи обстеження та клінічні інструменти в акушерстві та

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

REHAB

гінекології - 10 год.

3. Додаткові методи обстеження та клінічні інструменти в онкології - 10 год

4. Додаткові методи обстеження та клінічні інструменти в хірургії - 10 год

Методи контролю

Форма підсумкового контролю успішності навчання – іспит

Контроль засвоєння матеріалу включає поточний контроль (контрольні роботи за трьома змістовими модулями та практичні роботи до кожного модулю: — разом 50 балів;

Підсумковий контроль – іспит (X семестр – денна форма; X семестр – заочна форма навчання) 50 балів. Сумарна оцінка виставляється за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 2	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
T1	T2	T3	50	100
18	18	14		

Екзаменаційні вимоги

1. Реабілітаційне обстеження верхніх кінцівок (антропометричні виміри, пальпація, візуальний огляд, гоніометрія, ММТ, функціональне тестування)
2. Реабілітаційне обстеження нижніх кінцівок (антропометричні виміри, пальпація, візуальний огляд, гоніометрія, ММТ, функціональне тестування)
3. Реабілітаційне обстеження хребта (антропометричні виміри, пальпація, візуальний огляд, гоніометрія, ММТ, функціональне тестування)
4. Формальне та не формальне спостереження при реабілітаційному обстеженні
5. Методи реабілітаційного обстеження скорочувальних структур
6. Методи реабілітаційного обстеження інертних структур
7. Реабілітаційне обстеження неврологічних пацієнтів (тестування чутливості, рефлексів, черепно-мозкових нервів, шкали самостійності та функціональності)
8. Особливості реабілітаційного обстеження осіб з хребетно-спинномозковою травмою
9. Особливості реабілітаційного обстеження осіб з інсультом
10. Особливості реабілітаційного обстеження осіб з ЧМТ
11. Контроль у фізичній терапії. Види та складові поточного, етапного, оперативного та експрес контролю
12. Ревматологічні захворювання. Симптоми, методи реабілітаційного обстеження (огляд, пальпація, гоніометрія, ММТ, функціональні тести)
13. Біль, методи обстеження та контролю за його проявами

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

REHAB

14. Методи реабілітаційного обстеження дихальної системи (огляд, пальпація, спірометрія, пікфлуометрія, вимірювання частоти дихання, ЖЄЛ, проби Штанге, Генчі, індекс Скібінської, життєвий індекс, 6 хвилинний тест)
15. Методи реабілітаційного обстеження серцево-судинної системи (огляд, вимірювання артеріального тиску, ЧСС)
16. Реабілітаційне обстеження при лімфостазі (антропометричні виміри, пальпація, візуальний огляд, функціональне тестування)
17. Методи реабілітаційного обстеження опорно-рухового апарату для геріатричних пацієнтів?
18. Методи реабілітаційного обстеження нервової системи для геріатричних пацієнтів?
19. Методи оцінки психоемоційного стану для геріатричних пацієнтів?
20. Методи реабілітаційного обстеження дітей до 1 року
21. Тестування рефлексів при роботі з дітьми види рефлексів, норма та патологія, терміни згасання або появи, способи тестування)
22. Оцінка основних рухових навиків (ООРФ) в педіатричній практиці (складові, способи тестування)

Рекомендована література

Основна:

1. Бас О. Реабілітаційне обстеження жінок після мастектомії / Ольга Бас // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2008. – Вип. 12, т. 3. – С. 22–25.
2. Бас О. А. Програма фізичної реабілітації жінок після мастектомії і відповідно до періодів відновлення / Бас О.А. // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [зб. наук. пр.]. – Київ, 2017. – Вип. 5К(86)17. – С. 29–31.
3. Бас О. А. Реабілітаційне обстеження жінок з лімфостазом / Бас О. А., Гречин В. М. // РМЖУА. – 2018. – Vol. 3, N 1. – Р. 10.
4. Белова А. Н. Шкалы, тесты и опросники в реабилитации больных / А. Н. Белова, О. Н. Щепетова. – Москва : Антидор, 2002. – С. 53–55.
5. Букуп К. Клиническое исследование костей, суставов и мышц / К. Букуп. – Москва : Медицинская литература, 2007. – 320 с.
6. Куцериб Т. Анатомія людини з основами морфології : навч. посіб. / Тетяна Куцериб, Мирослава Гриньків, Федір Музика. – Львів: ЛДУФК, 2019. – 86 с.
7. Медико-біологічні основи фізичної терапії, ерготерапії ("Нормальна анатомія" та "Нормальна фізіологія") : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб, Станіслав Крась, Софія Маєвська, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 146 с.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

РЕНАВ

8. Музика Ф. В. Анатомія людини : навч. посіб. / Ф. В. Музика, М. Я. Гриньків., Т. М. Куцериб. – Львів : ЛДУФК, 2014. – 360 с.
9. Новик А. А. Руководство по исследованию качества жизни в медицине / Новик А. А., Ионова Т. И. – 2-е изд. – Москва, 2007. – 320 с
10. Реабилитация детей с ДЦП / [Е. В. Семёнова, Е. В. Клочкова, А. Е. Коршикова-Морозова и др.]. – Москва: Лента Книга, 2018. – 584 с.
11. Руководство по геронтологии / под ред. академика РАМН В. Н. Шабалина. — Москва, 2005. –800 с.
12. Тимрук_Скоропад К. Первинне оцінювання та планування фізичної терапії пацієнтів із хронічним обструктивним захворюванням легень з використанням інструментів на основі міжнародної класифікації функціонування / Катерина Тимрук-Скоропад // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2018. – №1(31). – С. 45–53.
13. Тиравська О. Реабілітаційне обстеження осіб після хірургічного лікування кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2009. – Вип. 13, т. 3. С. 171–175.
14. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації/терапії дітей шкільного віку з бронхолегеневими патологіями : монографія / Наталя Івасик. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 393 с.
15. Фік Х. Особливості використання засобів фізичної реабілітації у комплексному лікуванні осіб з розсіяним склерозом / Христина Фік, Ольга Бас // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – Вінниця, 2013. – Вип. 15. – С. 505-510.
16. Assessing the reliability of the Modified Modified Ashworth Scale between two physiotherapists in adult patients with hemiplegia / Ansari N. N., Naghdi, S., et al. // NeuroRehabilitation. – 2009. – Vol. 25(4). – P. 235–240.
17. Bickley LS, Szilagyi PG. Bates' Guide to Physical Examination and History Taking. Baltimore: Lippincott Williams & Wilkins, 2003.
18. International classification of functioning, disability and health: ICF. Geneva, World Health Organization, 2001. - 300 p.
19. Lymphedema Management: The Comprehensive Guide for Practitioners. – 3rd ed. / ed. by [Joachim Ernst Zuther](#) , [Steve Norton](#). – 392 p.
20. Orthopedic Physical Assessment 6th Edition by David J. Magee , 2014. – 1184 p.
21. Pathology and Intervention in Musculoskeletal Rehabilitation (Musculoskeletal Rehabilitation 2nd Edition / by David J. Magee, James E. Zachazewski, William S. Quillen, and Robert C. Manske, 2016. - 1240 pages.
22. Pulmonary Function Tests / Harpreet Ranu, Michael Wilde, Brendan Madden // Ulster Med J. – 2011- Vol. 80(2). – P. 84–90.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

REHAB

23. Wall and Melzack's Textbook of Pain // 5 th Edition. – Elsevier Churchill Livingstone. – 2005. – 1239 p.
24. Wieland D. Comprehensive Geriatric Assessment / Wieland D., Hirth V. // Cancer Control. – 2003. – Vol. 10, N 6. – P. 454–462.
25. Therapeutic exercise: foundations and techniques / Carolyn Kisner, Lynn Allen Colby; illustrations by Jerry L. Kisner. – 91 p.

Допоміжна:

1. Бас О. Алгоритмізація процесу фізичної реабілітації жінок прооперованих з приводу онкопатології молочної залози / Ольга Бас // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – Вінниця, 2014. – Вип. 18, т. 2. – С. 271 – 277. –
2. Бас О. Визначення якості життя хворих після мастектомії / Ольга Бас // Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. - Львів, 2006. - Вип. 10, т. 4, кн. 2. - С. 9-14.
3. Бас О.А. Індивідуальна картка обстеження та оцінки фізичного стану жінок прооперованих з приводу раку молочної залози/ О.А. Бас // Теорія і практика фізичного виховання. – 2006. – № 1/2.- С. 462.
4. Боль в плече: патогенез, диагностика, лечение / В. А.Широков. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : МЕДпресс-информ, 2012. – 240 с. : ил.
5. Демиденко Т. Д. Реабилитация при цереброваскулярной патологии / Т. Д. Демиденко. – Ленинград : Медицина, 1989. – 208 с.
6. Єфімова С. Функціональні легеневі тести в дітей. Динаміка показників функції зовнішнього дихання залежно від періоду загострення бронхіальної астми в дітей / Світлана Єфімова, Олена Тарасюк // Спортивна наука України. - 2014. - № 4 (61). - С. 3-11.
7. Інструментальні методи дослідження функції зовнішнього дихання при захворюваннях бронхо-легеневої системи : метод. реком. / Ю.М. Мостовий, Т. В. Константинович-Чічірельо, О. М. Колошко, Л.В.Распутіна.– Вінниця , 2000. – 36 с.
8. Івасик Н. Алгоритм реабілітаційного обстеження дітей з бронхо-легеневими захворюваннями / Івасик Н. // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2016. – № 4(54). – С. 42–46.
9. Івасик Н. Розрахунок якісної оцінки тесту шестихвилинної ходьби у дітей / Н. Івасик // Сучасні тенденції у практиці і освіті з фізичної терапії. – 2016.
10. Коритко З. Загальна фізіологія : навч. посіб. / Зоряна Коритко, Євген Голубій. - Львів : ПП Сорока, 2002. - 141 с.
11. Коритко З. І. Вплив засобів фізичної реабілітації на якість життя хворих при ревматоїдному артриті / З. І. Коритко, Р. М. Поник, О. В. Купріненко // Експериментальна та клінічна фізіологія і біохімія. - 2019. - № 4(88). - С. 45-52.
12. Коритко З. І. Медико-біологічні основи фізичного виховання. / З. І. Коритко. – Львів, 2002. – 51 с.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

REHAB

13. Крись-Пугач А.П. з співавт. Обстеження та діагностика опорно-рухових розладів у дітей .Київ-Хмельн. - 2002. – 216 с.
14. Левин О.С. Алгоритмы диагностики и лечения деменции. – М.:Медпресс-информ, 2012. – 192 с.
15. Мазепа М. А. Діагностичні та лікувальні стандарти лімфотропних герпесвірусних інфекцій : метод. рек. / Мазепа М. А. Чоп'як В. В. Дранник Г. М. – Львів, 2003. – 24 с.
16. Мазепа М. А. Патогенетична класифікація та диференційна діагностика лімфаденопатій : метод. рек. / М. А. Мазепа, Н. М. Коваль. – Івано-Франківськ : Таля, 2002. – 48 с.
17. Мазепа М. А. Клінічна та лабораторна оцінка імунного статусу : навч. посіб. / М. А. Мазепа. – Івано-Франківськ, 1998. – 24 с.
18. Діагностика та лікування невідкладних станів в терапії : навч. посіб. / Середюк Н. М., Купновицька І. Г., Мазепа М. А., Вакалюк І. П. – Івано-Франківськ, 1996. – 126 с.
19. Музика Ф. В. Роль кальцію в регуляції енергетичного обміну в печінці / Ф. В. Музика, Є. О. Яремко, М. М. Доліба // Фізична культура та спорт – важливий фактор виховання особистості та зміцнення здоров'я населення : тези звітної наук.-практ. конф. викладачів ін-ту за 1993 рік. – Л., 1994. – С. 40–41.
20. Особливості реабілітаційного обстеження пацієнтів після ендопротезування кульшового суглоба // Б. Березовський, О. Бас / Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед.ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2015. – С. 542–546.
21. Паєнок О. [Загальний огляд нервової системи. Головний і спинний мозок : тези лекцій з навчальної дисципліни «Фізична реабілітація в неврології»](#) / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
22. Паєнок О. [Кровообіг головного та спинного мозку. Синдроми ураження окремих артерій мозку : тези лекції з навчальної дисципліни «Фізична реабілітація в неврології»](#) / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
23. Пешкова О. В. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів : навчальний посібник / О. В. Пешкова. – Харків : СПДФО, 2011. – 312 с.
24. Подчуфарова Е.В., Н.Н. Яхно. Боль в спине : монография. - Москва: ГОЭТАР-Медиа, 2010. – 368 с.
25. Посохина О. В. Монреальская шкала оценки когнитивных функций / Посохина О.В., Смирнова А.Ю. // Здоров'я України. – 2011. – № 1. – С. 44–45.
26. Реабілітаційне обстеження пацієнтів з ДЦП і зрілого віку з порушеним стереотипом ходьби // Віта Буць, Ольга Бас / Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2015. – С. 562–566.
27. Резанцева М. Особливості використання засобів фізичної реабілітації в лікуванні пацієнтів з опіковою травмою / Марта Резанцева, Ольга Бас // Молода

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

РЕНАВ

спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Євгена Приступи. - Львів 2015. - Вип. 19, т. 3. - С. 131 - 137. –

28. Свістельник І. Фізична реабілітація : анот. бібліогр. покажч. / Ірина Свістельник. – Київ : Кондор, 2012. – 1162 с.

29. Слободян Л. М. Діагностика захворювань та реабілітація дітей / Л. М. Слободян, В. Ф. Лобода, Н. Б. Процайло – Тернопіль : Укрмедкнига, 2004. – 614 с.

30. Тесты и шкалы в неврологии : руководство для врачей / под ред. проф. А.С. Кадыкова, Л.С. Манвелова. – Москва : МЕДпресс-информ, 2015. – 224 с.

31. [Янда В. Функциональная диагностика мышц / В. Янда.](#) - Москва : Эксмо, 2010. – 352 с.

32. Barbano RL. Handbook of Manual Muscle Testing Neurology, 2000. – 1211 p.

33. Effect of water physical therapy on quality of life in breast cancer survivors / Tetiana Odynets, Yuriy Briskin, Alina Perederiy, Maryan Pityn, Iryna Svistelnyk // *Physiother Theory Pract.* – 2018. – N 26(4). – P. 11–16.

34. Improving Functional Outcomes in Physical Rehabilitation, Second Edition, Susan B. O'Sullivan, Thomas J. Schmitz, 2016. – 384 p.

35. Features of heart rate variability in breast cancer survivors with various types of attitude to the disease / Evgen Prystupa, Tetiana Odynets, Yuriy Briskin, Iryna Svistelnyk // *Advances in Rehabilitation=Postępy Rehabilitacji.* – 2018. – Vol. 3. – P. 5–9.

36. Kisner C. Therapeutic exercise : foundations and techniques / Carolyn Kisner, Lynn Allen Colby. – 6th ed. – 1050 p.

37. Musculoskeletal Examination. – 3rd. / ed. [Jeffrey Gross](#), [Joseph Fetto](#), [Elaine Rosenю](#) - Wiley-Blackwell 2011. – 472 p.

38. Physical Rehabilitation, Evidence-Based Examination, Evaluation, and Intervention, Michelle H. Cameron, Linda G. Monroe, 2007. – 1120 p.

39. Physical Rehabilitation: Evidence-Based Examination, Evaluation, and Intervention by Michelle H. Cameron MD PT (Author, Editor), Linda Monroe MPT OCS (Author, Editor). – 1120 p.

40. Sandqvist G. Validity of HAMIS: a test of hand mobility in scleroderma / Sandqvist G., Eklund M. // *Arthritis Care Res.* – 2000. – Vol. 13. – P. 382–387

41. Special Tests in Musculoskeletal Examination: An evidence-based guide for clinicians, 2010.

42. Therapeutic exercise for physical therapist assistants / [edited by] William Bandy, Barbara Sanders ; photography by Michael A. Morris. – 2nd ed. – 476 p.

43. Use of integral hematological indices for diagnostics of athletes' adaptive processes / Zoryana Korytko, Eduard Kulitka, Halyna Chornenka, Vasyl Zachidnyy // *Journal of Physical Education and Sport.* - 2019. - Vol. 19, suppl. is. 1. - P. 214-218.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Електронний каталог ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

РЕНАВ

- ресурс]. – Режим доступу: <http://3w.ldufk.edu.ua/>
2. Електронний репозитарій ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
 3. Мазепа М. Тестування функцій кисті у хворих на системну склеродермію / Марія Мазепа, Оксана Тиравська, Орест Малков // Спортивна наука України. - 2018. - № 2(84). - С. 29-35. - Режим доступу : <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/15937>
 4. Мелёхин А.И. Алгоритм комплексной гериатрической оценки состояния здоровья в пожилом и старческом возрасте [Электронный ресурс] // Клиническая и медицинская психология: исследования, обучение, практика. – 2016. – № 3 (13). – URL: <http://medpsy.ru/climp>
 5. Національна медична бібліотека США [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pubmed.com>
 6. Фізична реабілітація. Фізична терапія : анот. бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2019. – 145 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/20960>
 7. Фізична реабілітація у фізичному вихованні та спорті : анот. бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 66 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/2468>
 8. Українська асоціація фізичної терапії США [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://physrehab.org.ua/uk/home>
 9. PEDro [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.pedro.org.au>
 10. Cochrane Library [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.cochranelibrary.com>
 11. Clinical Evidence [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.clinicalevidence.com>
 34. [The National Institute for Health and Care Excellence \[Electronic resource\]. – Access mode: http://www.nice.org.uk](http://www.nice.org.uk)